

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ
ΚΑΤΑ
ΚΤΡΙΑΚΗΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ
ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΠΑΗΡΕΤΕΣ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΔΡ. 140
ΣΕΝΤΙΜΕΡΙΟΥ ΤΩ ΚΩ. 140

Τιμή Φύλλον

10 λεπτά 10'

"ΧΑΤΑ ΤΩΝ ΑΓΓΩΝ
- ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ -

ΕΤΟΣ Α' | ΑΘΗΝΑ, Κυριακή 2 Αυγούστου 1903 | ΓΡΑΦΕΙΑ : Όδός Οικονόμου αρ. 4 | ΑΡΙΘ. 24

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΜΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΟΙ ΔΥΟ ΠΡΩΤΕΣ ΠΡΟΙΔΕΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

Μόλις καλοκάθησε ο Μεχμέτης στο Παλαιόλαγον το θρόνο, μόλις έδωκε το Κράτος τι τι σπουδαιότητα μας σφαιρώνει τα χαλάσματα, κι' άρρώστος τον χαιρούσε ο ρωμαϊκός ο άρρωσμός. Δεν ήρθε ο και με μεγάλη όρμη στην πόλη. Δεν τον πειραχόμουν το σωμαγμένο μας τόπο. Ήρμειν μάλιστα έρμος ο τόπος. Έρμειν κουφός κι άβυσσος και τρομαγμένος ως δυο αδόνες, αν όχι και τρις. Στο Μεχμέτα το όρμος άπάνω όμως φανερωθήκανε δυο περιστατικά πού λές κι' είχε νόημα ή φανερώνον τους. Νόημα πού έγραφε να τον κάμνι να κοντοσταθί τή Μεχμέτα και να καλοσυλλογιστή. Τό συλλογιστικόν ήρμαινεν ; Δέ μας λέγει ή ιστορία. Ο κοινός νους όμως μπορεί να μάς τό πη ήμερα, πως έθνος πού μέσα από τέτοια ήμιαξη μπορεί να γάλην έξαφνα βιά. Προϊδες, τέτοιο έθνος χρειάζεται προσοχή αν είσαι τίμωμένος του, κρύβει έλλειδες βαθιές και μεγάλες αν είσαι παιδί του. Πολύ μάλιστα βαθιές έλλειδες, άφου πέσαν αδόνες για να πλαστίσουν, κι' ίσως ίσως ακόμα δεν καλοδιδάσκονταν.

Ρωμαίοι όμως μου, δώδεκ την έχου αυτή την τιμή. Γυναίκες εταν εκείνες πού τού πρωτόειπαν τού τιμάνοντι τή τον περιμενη, και τί επέβαιν να τον προσμένει ακόμα. Από τήν Τραπεζούντα εταν ή μια, και βασιλεύσα. Από τή Λήμνο ή άλλη, απλή υπαυτίτιδα. Η πρώτη, πρωταγωνίστρια στή μαρτύρια, στήν καρτερία και στήν απάσπαση. Η άλλη, στή σπαή και στόν πόλεμο. Προϊδες κι' οι δυό τους.

Άμα έπαισε ή Πόλη, ένα φύσημα έδωκε να ρέη και τήν Τραπεζούντα. Φύσημα λοιπόν ο Μεχμέτης, και ριζοκόπηκε ή Βυζαντινή εκείνη παραφύδα. Έπαισε μήνυμα τού βασιλέα τού Δαβίδ πως αν παραδοθί δίχως πόλεμο θα τού χαρίση τή ζωή, θα τόν άφήση να χαίρεται και τό είναι του Κ' έτι παραδόθηκε ή Τραπεζούντα δίχως πόλεμο. Βασιλόπουλα, ένας αδερφός, ο Άλέξης, κι' ένας άνεμής τού Δαβίδ κονδολιούνται στή Ρωμουνία και κλεισούνται σ' έναν πύργο μέσα να χαιρούνται τα καλά τους. Οι θσαιοι όμως εκείνοι τονε γαργάλλαν το Μεχμέτα. Κι' άφορμή πως ο Δαβίδ έστειλε μυστικά γράμματα τού βασιλέα τής Περσίας, προστάζει ο Σουλτάνος να κοπούν άλοι τους. Δαβίδ, Άλέξης, βασιλόπουλα, άλοι πάσρα, και μήν αυτό μονάχα, παρά ψυχή να μίν πολυήσων να σιμώση τα λείψανα, μόνο να μείνουνε στή όρνια και στούς σκύλους.

Τότες προβάλε ή πρώτη μας Προϊδα, ή Άντιγόνη μαζί και Νόδον. Τότες είναι πού ή Έλένη ή Καντακουζηνή, άψηφώντας φοβέρες και προσταγές, με τρίχινο φόρεμα ντυμένη, με σκαφτήρι στή βασιλική της τό χέρι, πήγε στόν τόπο πού κοίτονταν οι νεκροί, έσκαψε μονάχη της ένα και μεγάλο λάκκο, φρόντιζε σκαφτόντας να διαχνη τα όρνια από τα

λείψανα, και άναν πιάκωσε νύχτα, τήσσε και τα μισοάγγυσε στή σκοτάδι.

Δεν πέσανε πολλές κυρίες, και τόνε ακολούθησε κι' εκείνη στόν τάφο, από τή θάλαρη φαρμακομένη.

Δεκατρία χρόνια κατόπι (1475), ήλλη διαβατάρικο άστέρι προβάγειν από τή Λήμνο, και ξελάμει, και φέγγει ο κόσμος από ήρωισμό. Τού ίδιου τού Μεχμέτα ένας πασάς, ο Σουλταίνος, πέρνει άπάνω στή Λήμνο. Τήν είχαν τότες τή Λήμνο οι Βενετοί, και μαζί κι' ατέ τις αντίπαλσαν κι' οι δικοί μας. Έως τους εταν κι ο πατέρας τής περιέκοντης τής Μαρούλας. Παλιαιοκώσαν οι Τούρκοι το Κάκκινο, κι' εκεί πολέμωντας έπαιε ή πατέρας. Έγραφε να πέση ο γέρος, γιά να ζήση τής κόρης του τόνημα. Γιατί μόλις τόν είδε σκοτωμένο ή Μαρούλα, κι' άρπάξει τό σπαθί του και τήν άσπίδα, τρέχει κατάπάνω στούς Τούρκους, βάνει θάρρος στούς άντρες, και όρμος ή Τούρκοι. Κ' έτι σάθηκε ή Λήμνο, τούλάχιστο αυτή τή φορά.

Ο Νενετός αρχιστράτηγος, ο Λορεδάνος, τής έκαμε, λέει ο ιστορικός, μεγάλες τιμές. Ός και κι' ένα εύγενή αξιωματικό πησινέει να τήν παντρεύη, κι' από τό ταμείο τής Δημοκρατίας να τήν προικίσω. Δέ μας αναφέρνει αν ή Μαρούλα τις δέχτηκε αυτές τις τιμές. Τις δέχτηκε ή όχι, τό γλυκό της τόνωμα δέ θα τό ξεχάσω ή Ρωμιοσύνη.

ΑΓΓΥΓΗΣ ΕΚΤΑΛΙΣΤΗΣ

ΒΙΩΝΟΣ ΤΟΥ ΣΜΥΡΝΑΙΟΥ

ΕΠΙΤΑΦΙΟΣ ΤΟΥ ΑΔΩΝΙ

(Μετάφραση από τήν έκδοσιν τού C. H. WEISSE)

Κλαίω τόν 'Αδωνι' ο έμορφος ο 'Αδωνις έχθρη.
'Εχθρή ο ώραιος 'Αδωνις, θρηνούν μαζί κι' οι 'Ερμτες.
Σα' άλκα πούκια, Κύπριδα, πιά μίν κοιμίζου; σήκω
Κακότηχη στή δόλωσρα, κι' γυτίσσε τή στήσις
Και σ' όλους λέγε ο έμορφος ο 'Αδωνις έχθρη.
Θρηνολογώ τόν 'Αδωνι' θρηνούν μαζί κι' οι 'Ερμτες.
Κελεύει ο ώραιος 'Αδωνις στή όρη, δαγκωμένος
Σα' άσπρο μερί του από λευκό δόντι και φέρνει λόχη
Άκράτητη στήν Κύπριδα, έμφυγομαχάση.
Τρέχει τόν μαύρον σήμα τόν στή σάρκα τή γιονάτη.
Κάτω απ' τή ερδία σιγοσυσούν τή μάτια, κι' απ' τ' άγέλι
Φύγει τόν πόθο και μαζί και τή φιλή πεδινάει.
Όπου ποτε ή Κύπριδα δέ δέ ξεχάσει. Άρίστη,
Άν και δέ ζει, στήν Κύπριδα τή φιλήμα του, όμως
Πώς τόν έφλησε νεκρόν ο 'Αδωνις δέ νοιάζει.
Θρηνολογώ τόν 'Αδωνι' θρηνούν μαζί κι' οι 'Ερμτες.
Άγρια, άγρια πληγή μας στή μερί του έχει
Ο 'Αδωνις και πιά τρανή πληγή νοιάδ' ή Κυθέρεια.
Με στήν καρδιά. Γύρω στή νεύει τ' άγαπητή σκυλιά του
Θρηνούν, κι' οι Νύμφες κλαίν' οι Προϊδες. Τρέχει

Κ' ή 'Αφροδίτη με λυγίς πλύνουσε μες τή θάλα.
Μαυροσρούση, έπίτηρη, τρυφερότη, κι' οί όλοι
Έσκήσαν τήν έμφ περιέει. τή όρη τή, άλκα ήνηνη.
Λαγάρδια διακόντες, βασις ήρηνώτας και συνήζοντες
Τόν άντρα τήν 'Ασούρη, τή παλλήρηνη ασήζοντες.
Το μαύρον σήμα ήρω του γυρόντας πού τ' ήρην.
Κι' απ' τή μερί τα τήρηνα του κακύνου κι' ήνηνη
Σάν άλκα τού 'Αδωνι τή πού μιναντι κοντοπύρινα
Ώμίνα, ώμί ή Κυθέρεια θρηνολογώ οί 'Ερμτες.
Τόν έμορφο άντρα έχου κι' έχου και τήν ήλη.
Τήν ήλη Κ' είχε πρόσωπο παλαιοκώσαν ή Κύπριδα.
Όταν έζωρε ή 'Αδωνις, με έσπασε με τόν 'Αδωνι
Η έμορφή τής Κύπριδας. Ώμίνα, ώμί. Τή όρη
Άλκα ήλη κι' ο βασιλεύς στήν 'Αδωνι τή μερί.
Και τή πούρηται τους κυριούς τής 'Αφροδίτης κλάει,
Με στή βουλή τόν 'Αδωνι θρηνούν κι' οι νερομντες.
Τ' άλκα απ' τήν πού κακύνου μιναντι κι' ή Κυθέρεια
Μυρολογεί στίς λαγάρδια και σ' όλα τή φούγγια.
Ώμίνα, ώμί Κυθέρεια, έχθρη ο ώραιος 'Αδωνις.
Και ήπαρλή ο άντιπαλος έχθρη ο ώραιος 'Αδωνις.
Πούς τή βασις τής Κύπριδας άγάπη δέ θα κλάει :
Ώμίνα! τήν ήρηνώτας, θρηνούν, 'Αδωνι σάν είδε
Πληγή και σάν τήν ένομιση, τή ακόντι του άλκα
Σάν είδε γύρω στή μερί το καταμαρμένο.
Τή χέρια τής άπλώνοντας, θρηνούν, 'Αδωνι μείνει.
Μείνει κακότηχη 'Αδωνι στερνή σορή κι' σ' έμρη.
Τ' άγέλι: μ' με τ' άγέλι μου να μείνη, να σέ τείνει.
Σήκω λιγύρι, 'Αδωνι και στερναλίζε με.
Ώ φιλήρε με τόπο, ως πού να ζει τή στήμη μου.
Πού απ' τήν ψυχή ός τή πούκα μου και ός σ' α σιωβία μου
Η αναπνέει να γυρίει, και τή γλυκύη σην ήγηνη
Ν' ήμειν. βλαν τόν έρωτα να πού και τό φιλή του
Έπαισε, σάν τόν 'Αδωνι τόν ίσω. δέ φίλζι.
Γιατί κακότηχη 'Αδωνι, γιά πάντε ισ' μου θυμεις.
Φύγεις και εις στήν 'Αχρόντα και στή ακουνοσφαισμένο
Και φοβερό πως βασιλιά και ζή ή κακομνηση.
Κ' είμαι θεά, και δέ μπορώ να τή ακολούθηση.
Ώ Περσεφώνη, πάρε τόν άντρα μου γιατί είσαι
Καλήτερη μου και σ' από τό καλς ώραιο σταλάζει.
Και μένω έγώ παντίρημη, και λυπη άχρησταχη έμ.
Και κλαίω τόν πειθαμένο μου 'Αδωνι και σε τρέμω.
Πειθαίνεις, ώ πολυαχρίες, κι' ως άνερον ή πόθος
Μου πέταξε. Η Κυθέρεια χήρη και στή παλάτια
Οι 'Ερμτες είν' άρρωστοί. Και ή κεστή μαζί σου
Έχθρη. Απόκοτε γιατί να κυνηγούτες : Τόσων
Όραιος άπό ήσων με θεωρεί τσελλήνης να παλεύεις :
Η Κύπριδα έπει ήδηνηση θρηνούν μαζί κι' οι 'Ερμτες.
Ώμίνα, ώμί Κυθέρεια, έχθρη ο ώραιος 'Αδωνις.
Χόνει ή Παρσία δάκρυα, ός αιμα ή 'Αδωνις χόνει.
Κι' όλα λουλούδια γίνονται καύου στή γή. Τή άλκα
Πόθο γεννάει, τή δάκρυα γεννούν τήν άνιμωνη.
Κλαίω τόν 'Αδωνι' ο έμορφος ο 'Αδωνις έχθρη.
Μέτα στή δόση, Κύπριδα, μίν κλαίς πιά γιά τόν άντρα.
Έτοιμό φυλλοκρέβατο και στρώμα τού 'Αδωνι είνε
Όραιον' έχει Κυθέρεια το στρώμα τού δικό σου
Και πεθαμένος ο 'Αδωνις. Κι' αν και νεκρός ώραιος
Φαίνεται ο 'Αδωνις, νεκρός ώραιος είν να κοιμίζεις.